

PRIORITĂȚILE MEDIULUI DE AFACERI ÎN DOMENIUL FONDURILOR EUROPENE 2021-2027

Consiliul UE a adoptat la 17 decembrie 2020 regulamentul privind noul Cadru Financiar Multianual (CFM) 2021-2027 și pachetul de relansare economică Next Generation EU (NGEU).

Împreună, cele două au o valoare de 1074,3 miliarde EURO. **Din valoarea totală bugetată, România are alocată o sumă de 31 miliarde Fonduri Structurale și de Coeziune și 20 miliarde de euro EUR-PAC**, sumă ce va fi folosită sub forma unui pachet de redresare economică, ce vizează pe de-o parte îmbunătățirea infrastructurii din țara noastră, construirea de noi spitale și școli, modernizarea sistemelor publice, cât și sume ce vor fi alocate pentru dezvoltarea mediului de afaceri din România, în domenii cheie.

Viziunea mediului de afaceri cu privire la cadrul financiar multianual 2021-2027 se bazează pe **4 piloni**:

1. Crearea unui ecosistem de afaceri capabil să facă față provocărilor viitorului: digitalizarea, tranziția către o economie verde, concurența pe piețele internaționale.
2. Resurse umane calificate și cu competențe în tehnologia informației;
3. Susținerea inițiativelor antreprenoriale;
4. Digitalizarea relației mediul privat - administrația publică.

I. ANTREPRENORIAT

Implementarea programelor pentru susținerea antreprenorilor

1. Programul Scale-up România – IMM

Asigurarea finanțării pentru companii care să își crească afacerile, cu acordarea unui punctaj suplimentar pentru beneficiarii de programe start-up.

2. Programul pentru asigurarea siguranței alimentare a României - Agro România

Susținerea de investiții în unități de producție pentru industria alimentară. Programul va avea ca efect principal reducerea importului de produse alimentare, susținerea producătorilor agricoli și a fermierilor, echilibrarea balanței de plăți.

3. Programul de sprijin al IMM-urilor din construcții - Building România

Creșterea capacității IMM-urilor din domeniul construcțiilor de a implementa proiecte de avergură mare.

4. Programul Scale-up România - companii mari

Implementarea a minimum 50 proiecte de mari dimensiuni cu impact în economia națională (export de valoare mare- minimum 10 milioane de euro, intrarea pe noi piețe);

Accesul companiilor mari la proiecte se va face cu respectarea echilibrului teritorial, minimum 1 investiție/regiune de dezvoltare.

5. Program strategic de susținere a Centrelor de Depozitare, Colectare și Distribuție a produselor agro-alimentare românești - Crearea a 8 centre regionale de depozitare, colectare și distribuție.

6. **Programul „Restart Sport România”** pentru susținerea start-up-urilor din domeniul sportiv, educația, reconversie profesională pentru sportivi;
7. **Programul „Student INNOtech”** – susținerea inițiativelor antreprenoriale ale studenților, cu accent pe domeniul tehnologiei informației;
8. **Programul „Start Up + Next Gen”**- susținerea inițiativelor antreprenoriale cu finanțare din FSE +;
9. **Programul „Start Up Diaspora Next Gen”**- susținerea cetățenilor români din diaspora care doresc să revină în țară și să deschidă o afacere cu finanțare din FSE +;
10. **Programul „Făcut în țara mea”** - promovarea noncomercială a consumului de produse și servicii realizate și prestate pe teritoriul național;
11. **Susținerea creării și dezvoltării rețelelor de cooperare** dintre IMM-uri, centre de cercetare și universități, organizații de formare profesională și formare profesională continuă, instituții financiare și consultanți;
12. **Evaluarea patrimoniului de proprietate intelectuală privind brevetele cu aplicabilitate industrială și stabilirea modalităților de valorificare a acestuia** coroborat cu acordarea de beneficii fiscale pentru companiile care obțin venituri provenind din utilizarea patentelor industriale (reducerea cu până la 50% a veniturilor supuse impozitării).

II. MUNCĂ

1. **Program pentru angajarea tinerilor:**

Tineri până în 24 de ani, angajați pe durată nederminată și program complet de lucru, să plătească o taxă fixă de 100 lei, reprezentând contribuții și impozite, indiferent de valoarea salariului, dar nu mai mult de valoarea salariului mediu brut anual.

2. **Programul „OUTPLACEMENT”**- program pentru susținerea recalificării și găsirii de noi locuri de muncă pentru salariații care urmează să fie disponibilizați, înainte ca disponibilizarea propriu-zisă să aibă loc.

3. **Programul „Tech Nation-HR”** - formare profesională în economia digitală – pregătirea și calificarea angajaților pentru adaptarea la noile cerințe ale companiilor care trec în domeniul digital.

4. **Introducerea tichetelor de muncă informală:** Introducerea tichetelor de muncă pentru un număr de aproximativ 500.000 lucrători din sectoarele serviciilor prestate la domiciliu.

5. **Acordarea unor compensații în bani pentru angajații care s-au aflat în perioada stării de urgență/alerta în somaj tehnic** pe o perioadă de cel puțin 6 luni și care au primit doar 75% din salariul mediu pe economie.

6. **Digitalizarea Registrului de Evidență a Salariaților** astfel încât fiecare angajat să aibă un dosar personal în format electronic pe care să-l poată accesa ori de câte ori are nevoie de atestarea unei situații de fapt și la care să aibă acces și autoritățile cu competențe în domeniul muncii (ITM, Casa de Pensii, AJO FM etc.) Această reformă ar duce la degrevarea angajatorilor în ceea ce privește eliberarea de adeverințe și la scutirea angajaților de a face numeroase drumuri pe la diverse instituții pentru a depune documente în vederea obținerii unor drepturi.

III. ENERGIE

1. **Lansarea programului „IMM Eficiență energetică”**
2. **Actualizarea programului „Electric Up”**

IV. TURISM

1. **Cicloturism pe malul Dunării**

Pe malurile Dunării, care străbat țările UE, șerpuiesc piste de biciclete și sunt dezvoltate zone de agrement și turism. Brusc toate acestea se opresc în Ungaria, fiindcă zona de sud a României, poate cea mai puțin dezvoltată, nu poate oferi mai nimic turiștilor doritori să ajungă pe apă sau uscat la Gurile de vărsare ale Dunării.

2. **Ecoturism pe malul Dunării**

Dezvoltarea unor axe/programe ce ar putea permite dezvoltarea orașelor și satelor tradiționale de pe malul Dunării din punct de vedere al tradițiilor culturale, etnografice și gastronomice, care să permită modernizarea porturilor existente sau crearea unor noi porturi turistice, generând un impuls stimulator pentru apariția unor noi servicii turistice și dezvoltarea activităților de recreere.

3. **Smart OMD**

Alocarea unor fonduri europene pentru dezvoltarea infrastructurii informatice a viitoarelor OMD, în era tehnologiei acestea vor trebui să poată oferi servicii inovatoare pentru atragerea turiștilor. Lansarea unor programe de digitalizare pentru a se permite dezvoltarea unor soluții software pentru turism - ca de ex. aplicație mobilă pentru fiecare zonă/oraș.

4. **Specializare personal turism**

Dacă în ultimii ani s-a vorbit de calificare personalului în turism, acum este momentul să putem vorbi și de specializare. Fonduri europene pentru specializarea personalului ca de ex: manager de destinație, manager în turism etc.

V. IT&C

1. Programul ROMÂNIA TECH NATION:

1. Susținerea a cel puțin 500 de start-up-uri cu componentă digitală în fiecare județ, în total fiind susținute minimum 20.500 de start-up-uri:
 - acordarea unui grant de 50.000 de euro/start-up,
 - includerea obligatorie a componentei de educație, training și mentorat,
 - asigurarea unui loc în makerspace, incubator de afaceri sau accelerator local (vezi pct. 4) ;
2. **Women in tech-** sprijinirea femeilor pentru deschiderea de afaceri în domeniul tehnologiei.
3. **Starter kit**
 - a. Asigurarea suportului pentru transformarea/transferul companiilor în era digitală
 - b. Acordarea de vouchere de digitalizare;
4. **Înființarea a cel puțin unui laborator de robotică și makerspace în fiecare județ**, în care să se asigure programe de training pentru a începe, crește și dezvolta o companie în domeniul digital.
5. **Tech Tour Trucks** – campanii de promovarea a educației tech în comunități.
6. **Tech Capital of the Year** – program prin care să fie desemnat un oraș drept capitală a tehnologiei în urma unui concurs în care să participe întreprinzătorii sau administrațiile locale care folosesc/implementează/desfășoară activități în cele mai noi domenii ale tehnologiei și științei;
7. **Cloud first policy** – strategie care vizează adoptarea de soluții cloud pentru autoritățile publice, respectiv dotarea acestora cu instrumentele și cunoștințele necesare pentru a se muta în cloud.
8. **Plan național de digitalizare a instituțiilor publice**
 - Single sign on;
 - Digitalizarea administrației publice, astfel încât un număr important de proceduri administrative și etapele unei interacțiuni standard cu administrația publică să poată fi realizate în întregime online;
 - Generalizarea folosirii mijloacelor electronice pentru comunicarea cu beneficiarii serviciilor publice, inclusiv a posibilității descărcării /completării/ transmiterii on-line de formulare;
 - Generalizarea plăților electronice și a metodelor electronice de comunicare în timp real între administrația fiscală, instituțiile de credit și contribuabili;
 - Generalizarea transferului electronic al datelor între institutii și implementarea principiului depunerii documentelor și informațiilor „doar o singură dată”.

9. Digitalizarea și creșterea competitivității IMM din toate sectoarele de activitate concomitent cu dinamizarea indirectă a sectorului ITC din Romania;

- Creșterea folosirii uneltelor digitale de către IMM românești - stabilirea unor mecanisme de măsurare și a unor programe de sprijin pentru digitalizare.
- Sprijin pentru identificarea posibilităților de trecere la alternative care contribuie la economia verde.
- Sprijin pentru creșterea competitivității IMM românești, inclusiv prin conectarea acestora la Digital Innovation Hubs.

10. Sprijin pentru transformarea digitală a marilor sisteme publice la interacțiunea cu mediul de afaceri

- Transformarea digitală a sectorului public cu accent pe serviciile destinate mediului de afaceri
- Clarificarea aranjamentului instituțional de coordonare a transformării digitale a administrației
- Alinierea strategiilor de creștere a competitivității cu cele de transformare digitală, Artificial Intelligence, inovare și educație digitală.
- Realizarea unui catalog al serviciilor publice și al gradului acestora de digitalizare
- Asumarea de către Guvern unei creșteri în clasamentele DESI și Doing Business.

11. Sprijin pentru educația digitală atât în mediul privat cât și în administrația publică.

- Folosirea programelor de finanțare pentru a crește nivelul de cunoștințe digitale al IMM
- Sprijinirea folosirii metodelor de evaluare a competențelor digitale ale administrației publice
- Identificarea posibilităților de folosire a platformelor de educație digitală
- Sprijinirea educației digitale în școli

VI. AGRICULTURĂ

1. **Gestionarea eficientă a resurselor de apă pentru agricultură**, prin reducerea pierderilor și consumurilor energetice.
2. **Digitalizarea agriculturii** în vederea reducerii costurilor de producție și a poluării solului, prin implementarea conceptului de ~agricultura de precizie~.
3. **Valorificarea superioară a legumelor și fructelor în stare proaspătă**, prin realizarea de depozite zonale și comerțializarea acestor produse prin bursa de valori.

VII. FONDURI EUROPENE

1. **Instituirea de Autorități private de management pentru fonduri europene/ global grants.**
2. **Susținerea înființării de start-upuri în special prin surse de finanțare de tip grant.** Prioritățile de finanțare se pot schimba anual.

3. Alocarea de fonduri nerambursabile către administrațiile locale pentru modernizarea drumurilor auxiliare (de acces la exploatație).

4. Alocarea de fonduri nerambursabile pentru **înființarea de platforme ecologice pentru gunoi de grajd**.
5. **Înființarea unui program de investiții** (un fel de măsura 3) **pentru reorientarea, remodelarea firmelor afectate**.
6. Sprijin pentru **energie alternativă** pentru firme și populație.
7. **Înființarea unui program de sprijinire a turismului** cu componente de infrastructură.
8. Dezvoltarea capacității administrative (**susținerea partenerilor sociali**).

VIII. INDUSTRIE

1. **Realizarea de parcuri industriale în zone defavorizate**, cu scopul de a reduce șomajul și decalajul economic.
2. **Retehnologizarea furnizorilor de energie electrică și termică** în vederea reducerii consumurilor și a poluării mediului.
3. **Valorificarea potențialului energetic național** (hidro, eolian, solar, biomasa etc) pentru a reduce amprenta de carbon.

IX. FINANCIAR

1. **Sistem de finanțare pentru orice tip de firme cu componenta de până la 50% finanțare nerambursabilă** dimensionat la mărimea firmei și la numărul de salariați. Acest credit susține financiar redresarea firmelor dar și contribuie direct la nivelul de conformare fiscală a firmei.

Pentru capital de lucru, (cu termen de rambursare până la 3 ani) și pentru finanțarea activității curente. Pentru investiții, (cu termen de rambursare până la 6 ani) pentru finanțarea investițiilor minim 80% și pentru finanțarea activității curente maxim 20%.

Componenta nerambursabilă este calculată la valoarea taxelor lunare totale achitate de către firmă, la stat (impozit pe profit, impozit pe venit, TVA de plată, impozit pe salarii, CAS, CASS și taxa CAM).

Fiecare rată este redusă cu exact valoarea taxelor achitate în luna precedentă (maxim 50% din rata totală lunară). La fiecare rată se atașează declarația și plata obligațiilor aferente acestora din luna precedentă pentru reducerea ratei conform convenției încheiate anterior cu banca - acestea se depun la bancă.

Garantii:

- Activele firmei (bunurile pentru investiții)
- Garanția personală a asociaților și a administratorului cu averea personală;
- FNGCMM pe componenta nerambursabilă
- Dobanda ar putea avea o componentă subvenționată la fel

X. CONSUMATORI ȘI CONCURENȚĂ

1. **Proiectul Revoluția Tehnologică și impactul său asupra forței de muncă, abilităților și competențelor prezente și viitoare**

- Proiect implementat de CNIPMMR și INS, care vizează elaborarea unor cercetări și studii, vizând adaptarea cererii și a forței de muncă la noile realități economice. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

2. **Proiectul Roadmap pentru Digitalizarea IMM-urilor din România**

- Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează elaborarea unei platforme digitale cu scopul elaborării și implementării bunelor practici, legislației, viziunii și strategiei la toate nivelurile în ceea ce privește digitalizarea IMM-urilor din România. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

3. **Hub-ul pentru Inovație în IMM-urile românești**

- Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează elaborarea unei platforme de încurajare și susținere la nivel de legislație și bune practici a inovației în IMM-urile românești. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

4. **Proiectul Coaliția Verde Digitală a IMM-urilor din România**

- Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea la nivel offline și online a unui organism de monitorizare, creare și implementare a politicii verzi și digitale la nivelul IMM-urilor românești în conformitate cu politica Tranziției Verde și Digitalizării a UE. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

5. **Proiectul Cloud & Data Market IMM România**

- Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează tehnologizarea și automatizarea la toate nivelurile de necesitate operațională a IMM-urilor românești. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

6. **Proiectul Platforma Integrată a Legislației pentru IMM-urile din România**

- Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea unei platforme interactive de tip hub integrat care reunește, monitorizează, analizează, compară și oferă suport de utilitate și interpretare legislativă națională și europeană, precum și în sistem de Legislație Alert, aflată în vigoare, în transparență publică și la nivel de propuneri pentru IMM-uri și domeniul economic. De asemenea, această platformă are rol de amendare, consultare și optimizare/ îmbunătățire legislativă. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

7. **Alfabetizarea digitală și formarea și dezvoltarea abilităților digitale**

- Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea unui Plan Național de învățare și dezvoltare la nivelul formării și dezvoltării abilităților și competențelor digitale ale reprezentanților IMM-urilor românești, angajați și angajatori. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

8. Proiectul Național Survey for Unfair Practices- IMM România

• Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea unei platforme interactive continue de monitorizare și semnalare a practicilor neloiale. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

9. Proiectul Ecosistemului Digital al IMM-urilor din România

• Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea unei rețele digitale unificate a tuturor IMM-urilor românești la nivel de profil, domeniu de activitate, servicii, produse, cu scop de prezentare, analiză și statistică economico-financiară, promovare și marketare. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

10. Proiectul Platformei Naționale de diminuare a diviziunilor și decalajelor economice dintre urban și rural

• Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea unei platforme integrate naționale de suport, informare și formare, precum și de finanțare și susținere economică. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

11. Proiectul Platformei Naționale de eradicare a decalajelor abilităților și competențelor în domeniile reprezentate de IMM-urile din România

• Proiect implementat de CNIPMMR și partenerii săi, care vizează crearea unei platforme de învățare și dezvoltare, cu scop de formare și reformare, pentru toți actorii care reprezintă sectorul IMM-urilor românești, la orice nivel și în orice domeniu de activitate. Sursa de finanțare va fi identificată după adoptarea Cadrului Financiar European Multianual 2021 – 2027/ Next Generation EU.

Observații și propuneri suplimentare:

- Certificatul Verde Digital și impactul său asupra sectorului reprezentat de TF CC
- Cadrul financiar multianual european 2021-2027 și Next Generation EU
- Noutăți legislative europene
- Impactul digitalizării asupra sectorului IMM-urilor

XI. MEDIU

1. Realizarea unui Ghid de bune practici de mediu aplicabil de către fiecare IMM pentru managerierea corectă a activității din punct de vedere al protecției mediului

2. Realizarea unui document de mediu

Obiectivele principale ale politicii de mediu:

- Asigurarea protecției și conservării mediului natural și a mediului antropoc în concordanță cu cerințele dezvoltării durabile
- Asigurarea unui management integrat al deșeurilor
- Creșterea nivelului de educație și conștientizare a angajaților în spiritul protecției mediului
- Posibilitatea implementării la nivelul tuturor IMM-urilor a SISTEMULUI COMUNITAR DE MANAGEMENT DE MEDIU SI AUDIT – EMAS ceea ce înseamnă performanță, credibilitate și transparență a organizației în raport cu protecția mediului

XII. SĂNĂTATE

- 1. Fonduri pentru eficientizarea energetică a clădirilor fostelor dispensare și policlinici**, în care există cabinete medicale private organizate conform Ordonantei 124/1998 (Ministerul Mediului / AFM)
- 2. Fonduri pentru reabilitarea și extinderea clădirilor fostelor dispensare și policlinici, în care există cabinete medicale private** organizate conform Ordonantei 124/1998 (Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene); În prezent aceste fonduri pot fi accesate doar de UAT-uri și sunt în general accesate doar pentru spitalele publice și ambulatoriile integrate ale acestora.
- 3. Fonduri pentru digitalizarea unităților sanitare**, indiferent de forma de organizare (public/privat)

XIII. EDUCAȚIE

- 1. Finanțări pentru activități specifice acceleratoarelor de afaceri** cu grup țintă în primul rand start-up-urile înființate prin POCU
- 2. Zona de digitalizare a IMM-urilor** (aici particularizat pe nevoile fiecărei industrii), dar și în general a populației (inclusiv a școlilor), inclusiv educație în acest sens care lipsește și pentru care pandemia a arătat, încă o dată, o nevoie acută
- 3. Formare în industria ospitalității** - reconversie pentru șomeri în funcție de analiza și evaluare inițială și cererea de pe piața muncii / specializare pentru cei rămași în industrie pentru a crește nivelul
- 4. Intervenții specifice pentru Diaspora** (continuare Diaspora Start-UP finanțat prin POCU) - training + facilități care să le permită reîntoarcerea în țară și dezvoltarea unor investiții aici
- 5. Elaborarea de standarde ocupaționale pentru ocupațiile și calificările pentru care nu există SO** și pentru programe de perfecționare și specializare la nivelul 5, 6 de calificare conform Cadrului Național al Calificărilor